

**SCHRIFTELIJK ANTWOORD OP SCHRIFTELIJKE VRAAG BUITEN DE
RAADSZITTINGEN**

2023/088

Indiener : F. Perdaens

Datum indiening: 08/08/2023

Vraag: Werksancties voor sluikestort

Coördinator: directie Samen Leven (Preventie & veiligheid)

Antwoord college

1. Hoeveel sluikestorters kregen sinds 2019 een werksanctie (t.g.o. het totaal aantal sancties opgelegd). a. Over hoeveel sancties ging het?

Sluikestorten valt onder de bevoegdheid van het lokaal bestuur en is opgenomen in de ABP (algemene bestuurlijke politieverordening). De sanctioneringsprocedure bevindt zich dan ook binnen de modaliteiten van de wet op de gemeentelijke administratieve sancties. Hiervoor maken we een onderscheid tussen de meer- en minderjarigen.

Meerderjarigen

De ABP voorziet in de mogelijkheid van de gemeenschapsdienst als alternatief voor de administratieve geldboete. Indien de sanctionerend ambtenaar dit aangewezen acht, kan hij aan de meerderjarige overtreder, mits zijn akkoord of op zijn verzoek, een gemeenschapsdienst voorstellen in plaats van de administratieve geldboete.

Het is dus de sanctionerend ambtenaar die de dossiers selecteert die in aanmerking komen voor gemeenschapsdienst, al dan niet op verzoek van de overtreder. De gemeenschapsdienst is enkel een voorstel aan de overtreder en kan niet verplicht worden opgelegd.

Aan de organisatie van een gemeenschapsdienst is een zekere organisatie en werklust verbonden. De GAS-bemiddelaar die instaat voor de verdere afwikkeling van de gemeenschapsdienst - eens die is voorgesteld aan de overtreder door de sanctionerend ambtenaar - moet o.a. zorgen voor: gesprek met de overtreder voor de opstart van de gemeenschapsdienst, zoeken van een werkplek, afspraken maken rond begeleiding van de gemeenschapsdienst door de verantwoordelijke van de dienst waar de prestatie zal worden verricht, rapportering over de uitvoering van de prestatie, regelen van de verzekering van betrokkene,...

Gelet op het grote aantal vaststellingen inzake sluikestorten wordt bijgevolg aan meerderjarigen in principe enkel een gemeenschapsdienst voorgesteld indien de overtreder daar zelf om verzoekt bijvoorbeeld door aan te geven dat hij/zij financieel geen GAS-boete kan betalen maar wel bereid is om een alternatieve "werkstraf" uit te voeren.

Gelet op het voorgaande is het opleggen van een gemeenschapsdienst zowel voor sluikestort als voor andere overtredingen zeer uitzonderlijk. De afgelopen legislatuur werd er 1 gemeenschapsdienst voor sluikestorten uitgevoerd en 1 gemeenschapsdienst voor een ander dossier.

Minderjarigen

De wet op de gemeentelijke administratieve sancties legt een verplicht bemiddelingsaanbod op als alternatief voor de geldboete indien de overtreder minderjarig is. De inhoud van deze bemiddeling kan bijvoorbeeld bestaan uit een herstellprestatie. Daarnaast is net zoals bij meerderjarigen de gemeenschapsdienst een mogelijkheid.

Sinds september 2021 bieden we minderjarigen die de leeftijd van 14 jaar hebben op het moment van de feiten eerst een voorstel bemiddeling aan, voorheen NERO genoemd.

Met de update NERO 2.0 heeft Stad Mechelen gekozen voor een positief antwoord op grensoverschrijdend gedrag van minderjarigen binnen de wettelijke mogelijkheden van de GAS-wetgeving. De bedoeling is om jongeren - met medewerking van hun ouders - op een pedagogisch verantwoorde wijze te corrigeren en hen de kans te bieden zichzelf bij te sturen alsook krijgen hier ouders de kans om hun ouderlijke betrokkenheid en verantwoordelijkheid in te vullen. Bij deze methodiek worden niet alleen de feiten die plaatsgevonden hebben besproken, maar worden ook de schoolsituatie, vrijetijdsbesteding, sociale context, gezinssituatie enzovoort in kaart gebracht. Het gesprek is dus niet gericht om passende bestraffing voor te stellen voor de gepleegde feiten maar eerder om na te gaan hoe de jongere te versterken. De feiten worden eerder als symptomen aanzien waarbij in dialoog met de ouders en de jongere wordt gekeken naar remediëring. Het bemiddelingsgesprek resulteert vaak in afspraken tussen ouders, de jongere en de vertegenwoordiger van de stad zoals het volgen van een weerbaarheidstraining, doorverwijzen naar gespecialiseerde hulpverlening, volgen van specifieke vorming of infosessie, financiële regeling met slachtoffer of een symbolische herstellprestatie uitvoeren als vorm van herstel. Het grote verschil met gemeenschapsdienst is dat de herstellprestatie tussen de partijen wordt overeengekomen als meest gepaste reactie op bepaalde feiten en niet opgelegd wordt door de SA. Een gemeenschapsdienst wordt pas voorgesteld indien de bemiddelingsprocedure onsuccesvol is.

De symbolische herstelprestaties werden zowel voor winkeldiefstal als andere feiten zoals graffiti uitgevoerd voornamelijk wanneer geoordeeld werd dat een symbolische herstelprestatie de meest gepaste reactie is om de jongere tot inzicht te brengen en de andere pistes reeds vervuld werden (bijvoorbeeld schade werd reeds geregeld, jongeren staat reeds onder begeleiding) of wanneer voor bepaalde jongeren onvoldoende schuldinzicht aanwezig is aangaande de gepleegde feiten maar er geen remediëring nodig is op andere terreinen. Het opleggen van een symbolisch herstel onder de vorm van een aantal uren gaan werken tijdens de vrije tijd hangt dus niet vast aan bepaalde feiten maar wordt telkens op maat beoordeeld per situatie waarin de jongere zich bevindt.

Er werden tot op heden geen dossiers voor symbolische herstelprestaties binnen de bemiddelingsprocedure opgenomen voor jongeren die betraapt werden op sluikestort daar deze jongeren eerst een waarschuwing krijgen en pas bij een tweede inbreuk op het politiereglement in het bemiddelingsluik worden opgenomen. Om diezelfde reden werd dan ook nog geen gemeenschapsdienst opgelegd voor sluikestorten aan minderjarigen.

Voor minderjarigen werden wel voor andere feiten (hinderlijk ophouden op openbare plaatsen, beschadiging onroerende goederen, winkeldiefstal, lawaaihinder) gemeenschapsdiensten opgelegd. In 2023 werden zo al 10 gemeenschapsdiensten opgelegd.

2. Hoe verhielden zich de andere opgelegde straffen tegenover dit aantal? a. Over welke andere straffen gaat het nog?

Sinds 2019 zijn dit het aantal dossiers sluikestort dat werd opgenomen.

- 2019: 273 dossiers (waarbij in 1 dossier om een gemeenschapsdienst werd verzocht door de overtreder)
- 2020: 320 dossiers
- 2021: 299 dossiers
- 2022: 292 dossiers
- 2023 (tot nu toe): 184 dossiers

De andere sanctiemogelijkheden waarover de sanctionerend ambtenaar beschikt zijn de bemiddeling (wat in principe geen sanctie is) en de geldboete van maximaal 350 euro.

3. Welke werksancties werden opgelegd?

Niet van toepassing gelet op antwoord op voorgaande vraag.

4. In een periode sinds 2019, is meetbaar of na een werksanctie de kans op herhaalde sluikestort groter, gelijk of minder is dan na een andere sanctie?

Niet van toepassing/meetbaar. Zie ook antwoord op de voorgaande vraag.

Mechelen, 7 september 2023

Opdracht burgemeester wd.
van 21.10.2019, in toepassing
van artikel 280 decreet lokaal bestuur

Erik Laga
Algemeen directeur

Abdrahman Labsir
Schepen